LIDOVÝ ROK A PROJEKT TADY JSME DOMA

Ivana Janoušová a Simona Špačková, ZŠ a MŠ Dolní Rožínka

Naše škola v Dolní Rožínce se už po mnoho let věnuje seznamování dětí s lidovými tradicemi. Před více než 35 lety vznikl na škole národopisný soubor. Jeho členové se seznamují s dětskými lidovými hrami, horáckými písněmi a tanci.
Postupem času jsme pocítily potřebu zařazovat prvky tradiční lidové kultury do běžné každodenní pedagogické práce. Tak vznikl náš celoroční projekt s názvem ***Lidový rok***. Zapojují se do něj všechny děti I. stupně a seznamují se tak se zvyky, písněmi, hrami, pranostikami, obřady, lidovou poezií i tanci v podobě, jak je praktikovali jejich předci v průběhu lidového roku. Jsou to:

- Podzimní slavnosti
- Mikuláš a čerti
- Vánoce – živý betlém
- Advent
- Masopust
- Velikonoce
- Otvírání studánek
- Pálení čarodějnic

V roce 2013 jsme byly osloveny paní PhDr. Alenou Schauerovou, zda bychom nechtěly naše děti zapojit do celostátního projektu Tady jsme doma. Tuto výzvu jsme přijaly částečně s obavami, částečně s myšlenkou, že náš Lidový rok by bylo dobré obohatit novými prvky.

Pro školní rok 2013/14 jsme vypracovaly celoroční plán práce se třemi tematickými okruhy:

- Lidový rok – udržování tradičních lidových zvyků
- Tady jsme doma – aktivity vycházející z principů projektu TJD
- Devatero kvítí – aktivity vycházející z tématu vyhlášeného pro daný školní rok

Cílem tematického okruhu ***Tady jsme doma*** bylo hlouběji se zaměřit na domov, rodinu, obec, region. Děti zjišťovaly, jak žili jejich rodiče, prarodiče, kde se narodili, jak vypadala jejich školní docházka, jak si jejich předkové hráli, sportovali, jaká chovali domácí zvířata. Pro

získávání informací děti vytvořily dotazníky, samy si je vyhodnotily a statisticky zpracovaly. Další cenné informace získaly děti návštěvou muzea, při hledání smírčích kamenů a četbě regionálních pověstí.

Náplní práce v tematickém okruhu ***Devatero kvítí aneb Co roste v zahradě i na poli*** bylo vytvoření herbářů a shromažďování informací o bylinách. Besedovali jsme s bylinkářkou a uspořádali bylinkový trh. Při něm děti uplatnily svoje znalosti z prvouky, musely využít svoji čtenářskou i finanční gramotnost.
V průběhu školního roku se seznamovaly s říkankami, písničkami a hrami s danou tématikou a vznikl tak program pro vystoupení ve Strážnici 2014. Zde naše děti prezentovaly regionální říkanky o bylinkách, hry Na Hřimababu a Hajný, hajný, zatancovaly tanec Čížečku, čížečku. Pro kamarády z jiných souborů vyrobily voničky devatera kvítí tradičními raznicemi.

Ve školním roce 2014/15 bylo vyhlášeno téma ***Kdo s kým, proč a pro koho***, jež se stalo výzvou a příležitostí hlouběji se zabývat otázkou kamarádství a přátelství. Na naší škole se projekt TJD propojil s projektem Evropský den jazyků.

Krásným vyvrcholením tématu přátelství bylo setkání dětí ze škol zapojených do projektu TJD ve Strážnici v červnu 2015. V programu s názvem ***Cestička k domovu*** naše děti představily region, odkud do Strážnice přijely. Písničkami Já mám pole samej kámen, Třikrát jsem pole oral a hrami na téma brambory a hlasy ptáků ilustrovaly život na chudém Horácku.

Obohacení našeho tradičního Lidového roku přineslo i téma vyhlášené pro rok 2015/16 – ***Přišel k nám host***. Opět se nám podařilo propojit projekt TJD s Evropským dnem jazyků a spojit se telemostem se základní školou ve východoslovenském Sačurově, kde byli na stáži pedagogové naší školy. Propojeny technikou si byly naše a slovenské děti vzájemně hosty a společně si zazpívaly píseň Čížečku, čížečku.
Téma hostů se odrazilo při připomenutí zvyků svátku sv. Martina i při adventu.

Nezapomenutelným zážitkem byla návštěva velmi vzácného a nám všem milého hosta – paní PhDr. Aleny Schauerové. Aby ji mohly děti přivítat podle starého zvyku chlebem a solí, nastudovaly postup pečení chleba od zrníčka až po bochník, připravily těsto, chléb upekly a nakonec ho obřadně nabídly svému hostu.

Závěrem chceme poděkovat autorkám projektu za inspiraci, kterou nám projekt TJD poskytuje, i za všechny podněty a cenné rady pro naši práci.